

**DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT**

Høringsinstanser, jf adresseliste

Deres ref.

Vår ref.
13/5086 - NEW

Dato
24.09.2013

Høringsbrev - forslag til endringer i utlendingsforskriften til gjennomføring av endringer i grenseforordningen

1. INNLEDNING

Justis- og beredskapsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i forskrift 15. oktober 2009 nr. 1286 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften).

Gjennom rådsforordning (EF) nr. 610/2013, heretter kalt endringsforordningen, er det gjort endringer i rådsforordning (EF) nr. 562/2006 (grenseforordningen). Formålet med endringsforordningen har hovedsakelig vært å bidra til å tydeliggjøre enkelte av bestemmelsene i grenseforordningen, slik at man unngår avvikende tolkninger Schengenlandene imellom, og å løse praktiske problemer. Foruten å gjøre endringer i grenseforordningen gjør endringsforordningen også nødvendige tilpasninger og endringer i Schengen-konvensjonen, rådsforordning (EF) nr. 810/2009 (visumforordningen) og ytterligere tre forordninger (rådsforordning (EF) nr. 1683/95, rådsforordning (EF) nr. 539/2001 og rådsforordning (EF) 767/2008). Det er kun endringene i grenseforordningen og visumforordningen som medfører behov for endringer i utlendingsforskriften.

I tillegg til at det foreslås mindre endringer i utlendingsforskriftens bestemmelser om regler om visum og kontroll med inn og utreise som følge av endringsforordningen, foreslår departementet en teknisk endring i hvordan grenseforordningen og visumforordningen er gjennomført i norsk rett. Det foreslås en

inkorporeringsbestemmelse lik den vi kjenner fra EØS-retten, hvor det fremgår at grenseforordningen med senere endringsforordninger gjelder som norsk forskrift. Forordningene, som i dag er inntatt som vedlegg til utlendingsforskriften, foreslås fjernet som vedlegg. Forordningene vil imidlertid bli kunngjort som informasjon i Lovtidend, og vil være enkelt tilgjengelig på Lovdatas hjemmeside med hyperlink fra forskriften.

Liste over høringsinstanser følger vedlagt. Vi ber høringsinstansene vurdere om forslaget også bør forelegges underliggende organer mv. som ikke er oppført på listen. Høringsbrevet er også tilgjengelig elektronisk på www.regjeringen.no/jd. Merknader til forslaget bes sendt Justis- og beredskapsdepartementet, Innvandringsavdelingen, Postboks 8005 Dep, 0030 Oslo **innen 5. november 2013**. Det er ønskelig at merknadene også sendes elektronisk i Word-format (ikke som PDF-fil) til: Nelun.Muriuki@jd.dep.no.

2. BAKGRUNN

Europaparlamentet og EUs råd vedtok 15. mars 2006 forordning (EF) nr. 562/2006 om innføring av fellesskapsregler som regulerer bevegelsen av personer over grenser (grenseforordningen), som i all hovedsak var en kodifisering og videreutvikling av gjeldende Schengen-regelverk. Grenseforordningen ble gjennomført i utlendingsloven og utlendingsforskriften i 2006.

Behovet for en rekke mindre tekniske endringer i grenseforordningen meldte seg etterhvert, og i 2011 la EU-kommisjonen frem et forslag til endringer basert på erfaringene man hadde gjort seg etter å ha anvendt grenseforordningen i fire år. Endringsforordningen, Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 610/2013, ble vedtatt 20. juni i år. Endringsforordningen skal bidra til å tydeliggjøre enkelte av bestemmelsene, slik at man unngår avvikende tolkninger. Den skal videre bidra til å løse praktiske problemer som har oppstått ved anvendelsen, og inneholder dessuten en uttrykkelig hjemmel for at Schengenland og tredjestater kan inngå avtaler om felles grensepasseringssteder på landegrenser. Endringsforordningen trådte i kraft 19. juli 2013. Men enkelte av artiklene (Artikkel 1 nr. 5 bokstav a) i), artikkel 1 nr. 5 bokstav b), artikkel 2 nr. 1 og 2, artikkel 2 nr. 3 bokstav a), artikkel 3, 4, 5 og 6, vedlegg I punkt 3 samt vedlegg II) først blir gjeldende fra 18. oktober 2013.

3. ENDRINGENE I GRENSEFORORDNINGEN - FORSLAG TIL ENDRINGER I UTLENDINGSFORSKRIFTEN

Nedenfor omtales de mest sentrale endringene til grenseforordningen som følge av rådsforordning (EF) nr. 610/2013 (endringsforordningen). De endringene som ikke er av materiell betydning – for eksempel der det kun er endringer i formuleringer og

språk, tas ikke med i gjennomgangen nedenfor. For en fullstendig gjennomgang av endringene vises det til endringsforordningen som følger vedlagt. Der de konkrete endringene medfører behov for endringer i utlendingsforskriften, er dette nærmere omtalt. For øvrig vises det til endringsforslagene i punkt 5. Med mindre annet fremgår, er det grenseforordningens bestemmelser det henvises til i det følgende.

3.1 Grunnleggende rettigheter

I ny artikkel 3a i grenseforordningen inntas det gjennom endringsforordningen en bestemmelse der det fremgår at alle Schengenland er forpliktet til å overholde de grunnleggende rettighetene ved anvendelsen av grenseforordningen.

I artikkel 6 nr. 1 presiseres det at også når sårbare personer er involvert, skal grensekontrollørene utføre sine oppgaver med respekt for menneskeverdet.

Disse bestemmelsene medfører ingen ytterligere forpliktelser for Norge enn dem vi allerede er bundet av, og er i tråd med norsk praksis i dag. Endringen innebærer ikke behov for nærmere regulering i utlendingsforskriften.

3.2 Meddelelser til EU-kommisjonen

I artikkel 4 nr. 2 bokstav a fremgår det at generelle unntak fra kravet om at de ytre grensene bare kan passeres på grenseovergangssteder og innenfor de fastsatte åpningstidene, skal meddeles EU-kommisjonen.

I medhold av artikkel 34 nr. 1 ny bokstav ea skal Schengenlandene meddele Kommisjonen listen over disse overgangsstedene.

Listen over oppholdstillatelser som Schengenlandene skal meddele Kommisjonen etter artikkel 34 nr. 1 bokstav a, skal nå skille mellom forskjellige typer tillatelser. Kommisjonen skal dessuten få fremlagt et eksemplar av oppholdstillatelser som Schengenlandene utsteder, men som ikke er i samsvar med den ensartede modellen i rådsforordning (EF) nr. 1030/2002.

I medhold av artikkel 34 nr. 1 ny bokstav eb skal Schengenlandene meddele Kommisjonen statistikk som føres over statsborgere fra land som ikke tilhører EU eller Schengenområdet (tredjestatsborgeres) pass som unntaksvis ikke stemples (se nedenfor pkt. 3.9).

Dette innebærer at Schengenlandenes plikt til å informere EU-kommisjonen på disse punktene blir noe større enn i dag. Endringen innebærer ikke behov for nærmere regulering i utlendingsforskriften.

3.3 Maksimal lengde på oppholdet i Schengenområdet

I grense- og visumregelverket har den samlede oppholdstiden for tredjestatsborgere i Schengenområdet vært beregnet enkelte steder etter antall dager og andre steder etter antall måneder. I artikkel 5 nr. 1 endres ordlyden fra «tre måneder i løpet av en seks

måneders periode» til «90 dager i løpet av en 180 dagers periode». Dette er i samsvar med ordlyden i utlendingsforskriften.

Videre har det stått i Schengen-konvensjonen at lengden på oppholdet til visumfrie reisende regnes «fra datoen for første innreise». Tilsvarende har det stått i visumforordningen at lengden på oppholdet til visumpliktige reisende skulle regnes på samme måte. Denne formuleringen har medført til dels store tolkningsproblemer for Schengenlandene, og har gjort det vanskelig å regne ut antall dager lovlig opphold som gjenstår. Derfor presiseres det i artikkel 5 nr. 1 – som gjelder både visumfrie og visumpliktige tredjestatsborgere – at det er de til enhver tid 180 siste dagene som skal legges til grunn ved beregningen av perioden. Ordlyden i utlendingsforskriften § 3-3 første ledd og § 3-2 foreslås endret i tråd med dette.

Videre inntas i artikkel 5 av endringsforordningen en ny nr. 1a etter bokstav e, der det spesifiseres hvordan antall dager skal regnes.

Tilsvarende endringer som nevnt ovenfor, gjøres i visumforordningen – for visumpliktige tredjestatsborgere. Ordlyden i utlendingsforskriften § 3-9 første ledd foreslås endret i tråd med dette.

Tilsvarende endringer gjøres dessuten i Schengen-konvensjonen og i forordning 539/2001, forordning 1683/95 og forordning 767/2008. Disse medfører ingen behov for endringer i utlendingsforskriften.

Utlendingsforskriften § 3-3 annet ledd foreslås samtidig fjernet, da den nordiske passoverenskomsten ikke gir tredjestatsborgere rettigheter utover det som følger av første ledd.

3.4 Krav til reisedokumentets gyldighet

I artikkel 5 nr. 1 bokstav a ny (i) og ny (ii) stilles det som vilkår for innreise til Schengenområdet at reisedokumentet som gir tredjestatsborgeren rett til innreise må være gyldig i minst tre måneder etter planlagt utreise fra Schengenområdet, og videre at passet må være utstedt i løpet av de 10 foregående årene. Det første vilkåret kan lempes dersom gode grunner tilsier det.

At det stilles slike krav til reisedokumentet er nytt sammenlignet med regelverket i dag.

Det foreslås et nytt annet ledd i utlendingsforskriften § 2-3 der det henvises til de nye bestemmelsene i grenseforordningen.

3.5 Informasjon ved annenlinjekontroll

Tredjestatsborgere som underkastes en annenlinjekontroll har allerede i dag rett til skriftlig informasjon om dette. I artikkel 7 nr. 5 presiseres nå at de skal få skriftlig informasjon om formålet og fremgangsmåten på et språk de forstår eller som man har grunn til å anta at de forstår. Dersom det er mest hensiktsmessig, skal informasjonen gis på annen måte enn skriftlig.

Denne bestemmelsen går noe lenger enn dagens bestemmelse. I dag er kravet at informasjonen gis skriftlig, og at informasjonen skal foreligge på språkene i EUs medlemsland og språkene i tilgrensende land.

3.6 Unntak fra generelle bestemmelser om inn- og utreisekontroll

I artikkel 7 nytt nr. 8 fremgår at det kan gjøres unntak også fra de generelle bestemmelsene om inn- og utreisekontroll for de gruppene som omfattes av artikkel 4 nr. 2 bokstav a og b, dvs. personer med spesielle behov for grensepassering utenom grenseovergangssteder eller utenom fastsatte åpningstider, samt ved uforutsette nødsituasjoner. Dette forutsetter at personene har grunnlag for lovlig opphold ved passering av yttergrensen, og det ikke er i strid med hensynet til offentlig orden og indre sikkerhet.

Dette innebærer i prinsippet ingen endring fra dagens tekst, utover en presisering av at de som har et spesielt behov for å krysse grensen på annet enn godkjent grenseovergangssted eller til fastsatte åpningstider sporadisk kan tillates å gjøre det.

3.7 Mulighet for opprettelse av ny fil på grenseovergangsstedene

I medhold av artikkel 9 nr. 2 bokstav a vil Schengenlandene nå ha mulighet til opprette en ny fil på grenseovergangsstedene: «Visum kreves ikke». Denne vil komme i tillegg til de to som eksisterer i dag: «EU, EØS, CH» og «Alle pass». Det er reisende som ikke trenger visum, samt de med oppholdstillatelse eller langtidsvisum, som kan benytte seg av den nye filen på de steder der det opprettes slike. I bokstav b nytt siste ledd fremkommer at opprettelsen av en slik separat fil er opp til hvert Schengenland å avgjøre. I samsvar med dette er Vedlegg III – modeller for skilting av forskjellige filer på grenseovergangsstedene endret gjennom den nye endringsforordningen.

3.8 Inn- og utreisestempling

I artikkel 10 nr. 3 står en opplisting av de dokumentene som ikke skal påføres inn- og utreisestempel. To nye kategorier er nå tatt med her i ny bokstav f og g. Det gjelder reisedokumentene til besetningsmedlemmer på passasjer- og godstog på internasjonale linjer, og reisedokumentene til familiemedlemmer til EØS-borgere som omfattes av direktiv 2004/38/EF.

3.9 Statistikk over tilfeller der det unntaksvis ikke påføres inn- og utreisestempel

I tilfeller der stempelet kan medføre betydelige vanskeligheter for den reisende, kan inn- eller utreisen attesteres på eget ark. Dette er det hjemmel for allerede i dag i artikkel 10 nr. 3 annet ledd. Det åpnes nå i samme bestemmelse for at Schengenlandene kan føre statistikk over de tilfellene der tredjestatsborgeres

reisedokumenter ikke påføres inn- og utreisestempel. Schengenlandene kan videre legge frem denne statistikken for EU-kommisjonen.

3.10 Henvisning til returdirektivet

I de tilfeller der tredjestatsborgers reisedokument ikke er forsynt med innreisestempel, og det ikke er godtgjort at vedkommende har overholdt vilkårene for et kort opphold, kan personen utvises. I artikkel 11 nr. 3 tas det inn en henvisning til returdirektivet (2008/115/EF).

Også i artikkel 12 nr. 1 gjøres en henvisning til returdirektivet. Det fremgår der at personer som har passert grensen ulovlig og som ikke har rett til opphold, skal pågripes, og prosedyrene i returdirektivet følges.

Returdirektivet ble gjennomført i norsk rett i 2011, og innebærer således ikke noe materielt nytt.

3.11 Manglende utreisestempel

Det følger av dagens artikkel 11 nr. 1 og 2 at i de tilfellene der tredjestatsborgers reisedokument ikke er forsynt med innreisestempel, kan myndighetene anta at vilkårene for oppholdstid ikke er oppfylt. Denne antakelsen kan tilbakevises ved at tredjestatsborgeren godtgjør at oppholdstiden er overholdt.

I nr. 2 bokstav a og b beskrives hvordan myndighetene skal forholde seg dersom antakelsen tilbakevises – først og fremst har de da en plikt til å angi i tredjestatsborgerens reisedokument når og hvor passering av ytre Schengengrense ble foretatt.

I nytt nr. 4 fremgår at nr. 1 og 2 skal gjelde tilsvarende i de tilfeller der det mangler utreisestempel. Det innebærer at tilsvarende antakelser kan gjøres der reisedokumentet mangler utreisestempel, og at myndighetene plikter å angi i tredjestatsborgerens reisedokument når og hvor passering av ytre Schengengrense ble foretatt dersom antakelsen tilbakevises.

3.12 EU-kommisjonen gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter

Artikkel 33 beskrev tidligere komitologi-prosedyren, hvoretter Kommisjonen hadde myndighet til å vedta gjennomføringsrettsakter etter å ha lagt saken fram for komiteer bestående av medlemslands eksperter. Norge deltok i komitologikomiteene, men hadde ikke stemmerett. Lisboa-traktaten har endret rammene for komitologisystemet i EU. Kommisjonen kan selv, uten formelt å konsultere komiteer, vedta delegerte rettsakter – definert som ikke-lovgivningsmessige tiltak som utfyller eller endrer enkelte «non-essatialelementer» av rettsaktene. Trolig vil kommisjonen likevel foreta uformelle konsultasjoner. Kommisjonen gis kompetanse til å vedta delegerte rettsakter i artikkel 12 nr. 5, hvoretter den kan vedta regler for overvåking. I artikkel 32

fremkommer det nå at samme prosedyre skal brukes ved endring av vedlegg III, IV og VIII til forordningen.

3.13 Opplæring av grensevakter

Det presiseres i artikkel 15 nr. 1 at Schengenlandene skal ta hensyn til Frontex' grunnleggende opplæringsprogram for grensekontrollører. Videre presiseres at grensekontrollørene skal ha spesiell opplæring i å oppdage og håndtere situasjoner der sårbare personer er involvert, for eksempel for å motvirke barne bortføring og trafficking.

Den norske opplæringen oppfyller i stor grad disse kravene allerede i dag, men denne presiseringen kan innebære at det gjøres enkelte justeringer i den opplæringen grensevaktene får.

3.14 Særlige regler for inn- og utreisekontroll av bestemte grupper av personer

Artikkel 19 nr. 1 lister opp hvilke grupper som gis særlige regler for inn- og utreisekontroll. Disse særlige reglene er nærmere beskrevet i vedlegg VII. To nye grupper inntas i ny bokstav g og ny bokstav h – disse er søk- og redningstjenester, politi, brannvesen og grensekontrollører samt offshore-arbeidere, jf. pkt. 3.15 og 3.16 nedenfor.

3.15 Inn- og utreisekontroll for søk- og redningstjenester, politi og brannvesen som bistår i nødsituasjoner og grensekontrollører som passerer grensen i tjenesten

Det følger av vedlegg VII nytt nr. 7 at nærmere bestemmelser om disse personkategoriene skal fastlegges i nasjonal rett, og videre at Schengenlandene kan inngå avtaler med tredjestater om inn- og utreise av disse personkategoriene uten hinder av bestemmelsene i artikkel 4, 5 og 7.

Det er i dag ingen særskilte bestemmelser i utlendingsloven eller -forskriften som regulerer inn- og utreisekontroll av denne gruppen, og Norge har heller ikke inngått noen avtale som gjelder denne personkategorien med tredjestater. Den nevnte personkategorien vil derfor være gjenstand for samme grensekontroll som i dag. Departementet ønsker innspill på hvorvidt det er behov for bestemmelser som særskilt regulerer inn- og utreisekontroll for denne gruppen, nærmere om vilkårene og i hvilken form en nærmere regulering bør ha.

3.16 Inn- og utreisekontroll for offshore-arbeidere

Det følger av vedlegg VII nytt nr. 8 at med mindre det følger av en risikovurdering, så skal det ikke foretas systematisk kontroll av offshore-arbeidere som jevnlig reiser

offshore, og som reiser tilbake til et Schengenland uten å ha reist inn i en tredjestat i mellomtiden.

Frem til nå har ikke denne gruppen vært unntatt fra ordinær regelmessig grensekontroll. Ordlyden i utlendingsforskriften § 1-13 foreslås endret i tråd med dette.

3.17 Tredjestatsborgeres plikt til å melde sin ankomst i et Schengenland

Gjennom Schengen-konvensjonen artikkel 22 har Schengenlandene vært forpliktet til å kreve at tredjestatsborgere melder sin ankomst på territoriet. I tråd med dette oppstilte grenseforordningen artikkel 21 bokstav d en plikt for tredjestatsborgere til å melde sin ankomst i et Schengenland. Et mindretall av Schengenlandene har etterlevd denne forpliktelsen.

Som en følge av dette endres artikkel 19 bokstav d, slik at Schengenlandene nå gis adgang til å innføre en lovbestemmelse som gir tredjestatsborgere plikt til å melde seg når de reiser inn på territoriet, men dette er altså ikke lenger en plikt for myndighetene.

I tråd med dette endres også Schengen-konvensjonen artikkel 22.

Norge er blant landene som ikke har stilt krav til slik registrering. Endringen i grenseforordningen er således i tråd med dagens regelverk og praksis.

3.18 Felles grenseovergangssteder

Vedlegg VI nytt nr. 1.1.4.1 åpner for at en avtale om felles grenseovergangssted mellom et Schengenland og en tredjestat kan inngås eller videreføres. De nærmere bestemmelsene om felles grenseovergangssted som ligger på et Schengenlands territorium følger av nytt nr. 1.1.4.2, mens bestemmelsene om felles grenseovergangssted som ligger på en tredjestats territorium følger av nytt nr. 1.1.4.3. Her er det inntatt nærmere bestemmelser om internasjonal beskyttelse, pågripelse og beslagleggelse av eiendeler, fri ferdsel og tilgang til IT-systemer. Det følger av nytt nr. 1.1.4.4 at slike avtaler skal godkjennes av EU-kommisjonen. En definisjon av «felles grenseovergangssted» står i artikkel 1 nytt nr. 8a.

Det har ikke tidligere vært hjemmel i grenseforordningen for at Schengenlandene kan inngå avtaler om felles grenseovergangssted. Norge har ikke inngått noen slik avtale. Vi har for øvrig kun ett grenseovergangssted på landegrensen mot en tredjestat – det er Storskog grenseovergangssted på grensen til Russland.

3.19 Felles grensekontroll

Også for inn- og utreisekontroll i forbindelse med jernbane- og skipstrafikk, kan Schengenlandene inngå avtaler med tredjestater om gjennomføring av kontroll., jf. grenseforordningens vedlegg VI nr. 1.2.1 og nr. 3.1.1. Det stilles som betingelse at prinsippene i nytt nr. 1.1.4 følges (se ovenfor pkt. 4.1.18). Allerede i dag kan det inngås

slik avtaler, men gjennom endringsforordningen blir det lagt større føringer på hva en slik avtale skal inneholde.

3.20 Inn- og utreisekontroll i forbindelse med skipstrafikk

Endringsforordningen gjør visse endringer i reglene om inn- og utreisekontroll i forbindelse med skipstrafikk som følger av grenseforordningens vedlegg VI, hvor det gjøres følgende endringer:

- Det vil følge av vedleggets nr. 3.1.1 at kontroll, i tillegg til at den kan gjennomføres i havnen slik hovedregelen er, fra nå av også kan gjennomføres om bord i skipet i sjøterritoriet.
- Den nevnte listen skal inneholde de opplysningene som listes opp i skjema 5 og skjema 6 i FAL-konvensjonen, der også eventuelle numre på visa og oppholdstillatelser skal føres opp. Opplysningene som skal registreres blir fra nå felles for besetning og passasjerer på alle typer skip, jf. endringsforordningen endring av IV punkt 3.1 mv.
- Fristen for innsendelse av listen(e) er i utgangspunktet 24 timer før skipet anløper havnen. Dersom reisetiden er under 24 timer skal de(n) sendes inn senest når skipet forlater forrige havn. Dersom anløpshavnen er ukjent eller endres i løpet av seilingen, skal listen(e) sendes inn straks opplysningene foreligger. Fristen for innsendelse av listene blir fra nå felles for alle typer skip. Ordlyden i utlendingsforskriften § 4-24 tredje ledd foreslås endret slik at listen sendes straks den er fastsatt.
- Skipsføreren skal sende listene til grensekontrollørene, «eller, dersom det er fastsatt i nasjonal lovgivning, til andre relevante myndigheter, som umiddelbart skal oversende listene til grensekontrollørene». Tidligere var det kun i force majeure-tilfeller listene kunne oversendes andre enn grensevaktene.
- Av vedleggets nr. 3.1.3 følger det at bekreftelsen skipsføreren skal ha på at listene er levert, kan være elektronisk. Frem til nå har grensevaktene måttet levere en undertegnet kopi av listen tilbake til skipsføreren.
- Av vedleggets nr. 3.1.4 nytt tredje ledd følger at det gjøres unntak fra de generelle bestemmelsene i forordningens artikkel 4 og 7, slik at det ikke skal foretas systematisk inn- og utreisekontroll av personene om bord. Bare når en risikovurdering knyttet til indre sikkerhet og ulovlig innvandring tilsier det skal skipet gjennomføres og kontrolleres av grensekontrollører. Dette er en ny generell bestemmelse som gjelder for besetning og passasjerer på alle typer skip. Mer spesifikke bestemmelser for cruiseskip, lystfartøyer og kystfiske er som tidligere regulert i pkt. 3.2 flg. Inn- og utreisekontrollen vil altså som et utgangspunkt basere seg på en kontroll av listene, men skip vil alltid kunne kontrolleres dersom en risikovurdering tilsier det.

3.21 Inn- og utreisekontroll – spesielle regler for enkelte fartøygrupper

Endringsforordningen gjør visse endringer i de spesielle reglene for enkelte fartøygrupper som er regulert i grenseforordningens vedlegg VI:

- Skipsføreren på cruiseskip skal oversende rute og program for cruiset til myndighetene straks det er fastsatt. Fristene i vedleggets nr. 3.1.2 (se ovenfor 3.20 fjerde kulepunkt) gjelder også her. Fristen er i dag 24 timer før skipet forlater havnen, mens det nå blir straks det er fastsatt og der det er mulig, senest 24 timer innen skipet anløper havnen. Ordlyden i utlendingsforskriften § 4-24 tredje ledd foreslås endret i tråd med dette.
- Det følger av vedleggets nr. 3.2.10 ny bokstav i at plikten til å legge frem lister over besetning og passasjerer ikke skal gjelde for fergeforbindelser, med mindre det stilles krav til det etter rådsdirektiv 98/41/EF. I så fall skal listen sendes myndighetene i anløpshavnen på Schengenlandets territorium innen 30 minutter etter avgang. I dag er det ikke gjort unntak fra kravet til lister for besetning og passasjerer om bord på ferger i grenseforordningen, men det har vist seg vanskelig gjennomførbart – særlig på kortere fergeturer. I tråd med dette foreslås utlendingsforskriften § 4-24 femte ledd bokstav a endret slik at alle ferger, også de i trafikk med tredjestater, er omfattet av unntaket.
- I vedlegget nytt nr. 3.2.11 er det inntatt en egen bestemmelse om ferger som kommer fra, eller reiser til en tredjestat – og har flere stans på Schengenområdet. Dette er en presisering av hovedregelen som følger av nr. 3.2.10.
- Det følger av vedlegget ny nr. 3.2.12 at det gjøres unntak fra bestemmelsene om inn- og utreisekontroll i forordningens artikkel 7 for fraktforbindelser mellom havner i Schengenland, hvilket innebærer at det ikke foretas inn- og utreisekontroll. Betingelsen er at de ikke anløper havner utenfor Schengenlandenes territorium, og at det dreier seg om godstransport. Bare når en risikovurdering tilsier det skal besetning og passasjerer kontrolleres. Dette unntaket er nytt sammenlignet med dagens bestemmelser, men medfører ikke behov for endringer i utlendingsforskriften siden dette vil følge av forordningen som er gjort til norsk rett.

3.22 Sjømenn i besittelse av identitetskort for sjømenn

Det følger av vedlegg VII nr. 3.1 at Schengenlandene kan tillate at sjømenn i besittelse av identitetskort for sjømenn på visse vilkår reiser inn på Schengenområdet og oppholder seg i området rundt havnen eller i tilgrensende kommuner uten å gjennomgå inn- eller utreisekontroll, jf. grenseforordningen artikkel 4 og 7. Dette er bare en presisering av bestemmelsen, som ikke krever endringer i utlendingsforskriften.

3.23 Nasjonale kontaktpunkter for samråd om mindreårige

Vedlegg VII nr. 6.1 flg. inneholder særlige bestemmelser om mindreårige som reiser i følge med noen eller alene. Gjennom endringsforordningen tilføres nytt nr. 6.4 og nytt nr. 6.5 hvor det fremgår at alle Schengenland skal oppnevne nasjonale kontaktpunkter for samråd om mindreårige, og dersom grensevaktene er i tvil om forhold vedrørende mindreårige som krysser en yttergrense, (jf. nr. 6.1 til 6.3) skal

de henvende seg til de nasjonale kontaktpunktene som fremgår av listen
Kommissjonen har sammenstilt.

Det er gitt lite føringer for hva et slikt kontaktpunkt innebærer. Departementet anser at det i stor grad er opp til landene nasjonalt å vurdere hvor disse kontaktpunktene bør legges og hvordan de organiseres. Departementet undersøker hvordan de andre landene nå etablerer slike kontaktpunkter. I den nærmere vurderingen av hvordan Norge bør etablere sitt/sine kontaktpunkt ber vi om høringsinstansenes innspill til en hensiktsmessig organisering av dette.

4. Implementeringen av grenseforordningen og visumforordningen i utlendingsforskriften

I dag er grenseforordningen og visumforordningen gjennomført i norsk rett ved at det i utlendingsforskriften § 4-1 fremgår at kontroll med inn- og utreise skal foretas i samsvar med grenseforordningen og at det i § 3-4 fremgår at søknad om visum skal behandles i samsvar med visumforordningen. Forordningene og senere endringsforordninger er i tillegg inntatt som vedlegg til forskriften. Samtidig er enkelte av bestemmelsene i forordningene gjentatt i forskriftsteksten. Det er ikke heldig at samme bestemmelse står uttrykt forskjellige steder i samme regelverk med forskjellig ordlyd. Det skaper en mulighet for motstrid, og gjør regelverket mer omfangsrikt enn nødvendig.

Departementet foreslår derfor å endre dagens gjennomføringsbestemmelser i utlendingsforskriften § 4-1 og § 3-4 til inkorporeringsbestemmelser lik systematikken vi kjenner fra gjennomføringen av EØS-relevante rettsakter. Grenseforordningen med senere endringsforordninger vil dermed gjelde som norsk forskrift. Tilsvarende gjelder visumforordningen.

Forordningene foreslås fjernet fra vedleggene til utlendingsforskriften, men de vil publiseres som informasjon i Lovtidend og være enkelt tilgjengelig på Lovdatas hjemmeside.

4 ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Endringsforordningen skal bidra til å tydeliggjøre enkelte av bestemmelsene, slik at man i størst mulig grad unngår avvikende tolkninger. Den skal bidra til å løse praktiske problemer som har oppstått ved anvendelsen av forordningen, og inneholder dessuten en uttrykkelig hjemmel for at et Schengenland og en tredjestat kan inngå avtaler om felles grensepasseringssted på landegrenser. Forslagene innebærer i stor grad nye ordninger som landene står fritt til å velge om de vil innføre, som for eksempel nye filer ved grenseovergangssteder og statistikkføring.

Departementet anser at opprettelsen av et eller flere nasjonale kontaktpunkt for samråd om mindreårige vil kunne medføre enkelte økonomiske og administrative konsekvenser, avhengig av hvordan dette organiseres. Det må utredes nærmere hvordan dette kan opprettes på en hensiktsmessig måte, og eventuelle budsjettmessige merbehov vil håndteres i den ordinære budsjettprosessen. Ut over det, antas ikke forslaget å innebære nevneverdige økonomiske og administrative konsekvenser.

5 FORSLAG TIL ENDRINGER I UTLENDINGSFORSKRIFTEN

§ 1-12 annet ledd skal lyde:

Når det gis samtykke til inn- eller utreise over annet enn godkjent grenseovergangssted i forbindelse med arbeid som nevnt i §§ 1-10 og 1-11, jf. § 4-3 første ledd bokstav a, jf. grenseforordningen artikkel 4 nr. 2 bokstav a, skal det stilles som vilkår at utgifter til transport og opphold i forbindelse med kontroll som nevnt i første ledd, dekkes av arbeidsgiver.

§ 1-13 skal lyde:

Bestemmelsene om kontroll med inn- og utreise i lovens § 14 til § 20 og forskriftens kapittel 4 gjelder også for utlendinger som reiser mellom innretning eller anlegg på kontinentalsokkelen og norsk landterritorium. *Det skal ikke foretas systematisk kontroll av offshore-arbeidere som jevnlig vender tilbake med skip eller fly til Norge uten å ha oppholdt seg på en tredjestats territorium. Systematisk kontroll av offshore-arbeidere kan likevel foretas dersom i en risikovurdering tilsier det, jf. Europaparlaments og rådsforordning 610/2013 vedlegg VII punkt 8.* For visumpliktige utlendinger gjelder bestemmelsene i lovens § 9 til § 13 og forskriftens kapittel 3 ved reise til norsk landterritorium.

§ 2-3 nytt annet ledd skal lyde:

For andre enn EU-, EØS- eller EFTA-borgere og deres familiemedlemmer som definert i direktiv 2004/38 er kravene til reisedokumentets gyldighet nærmere regulert i grenseforordningen artikkel 5 bokstav a).

§ 3-2 skal lyde:

§ 3-2. Nasjonalt visum (D-visum) utstedt av Schengenland for mer enn tre måneders varighet

Visum utstedt av andre Schengenland for opphold av mer enn tre måneders varighet, er gyldig for innreise og opphold i Norge i 90 dager i løpet av enhver periode på 180 dager,

jf. Schengenkonvensjonen artikkel 18 og Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 610/2013.

§ 3-3 første ledd skal lyde:

Samlet oppholdstid på Schengenterritoriet for visumfrie og visumpliktige utlendinger, jf. lovens § 9 fjerde ledd, kan ikke overstige 90 dager i løpet av *enhver* periode på 180 *dager*. Dette gjelder ikke for reiser hvor grenseboerbevis blir benyttet som innreisetillatelse, jf. § 3-1 bokstav m. Har utlendingen oppholdstillatelse i et annet Schengenland *tas ikke oppholdet i det Schengenlandet hvor utlendingen har eller har hatt oppholdstillatelse med ved beregningen av oppholdstiden*.

§ 3-3 annet ledd utgår/slettes, og gjeldende tredje ledd blir annet ledd.

§ 3-4 skal lyde:

§ 3-4. *Visumforordningen (Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 810/2009 av 13. juli 2009)*

Europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 810/2009 om visum (visumforordningen), som endret ved Europaparlaments og rådsforordning 154/2012 og Europaparlaments og rådsforordning 610/2013, gjelder som forskrift.

§ 3-4a første ledd, siste punktum utgår/slettes.

§ 3-9 første ledd skal lyde:

Schengenvisum gis for opphold av bestemt varighet inntil 90 dager i løpet av *enhver* periode på 180 *dager*. Lengste varighet beregnes for øvrig etter reglene i lovens § 9 fjerde ledd, jf. lovens § 55 og forskriftens § 3-3.

§ 4-1 første ledd skal lyde:

Europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 562/2006 om bevegelsen av personer over grenser (grenseforordningen), som endret ved Europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 296/2008 og Europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 81/2009 og Europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 610/2013, gjelder som forskrift.

§ 4-24 annet og tredje ledd skal lyde:

Fører av skip som skal passere grensen på vei til norsk havn, skal gi politiet fortegnelse over reisende, herunder eventuelle blindpassasjerer, og mannskap, jf. lovens § 20 første ledd bokstav b. Fortegnelsen skal gis på formularer som er godkjent

av norske myndigheter. Fortegnelsen skal om mulig gis senest 24 timer før skipet anløper *havnen*.

Fører av turistskip (*cruiseskip*) skal sende skipets rute (seilingsplan) og cruisets program til politiet *straks dette er fastsatt, og der det er mulig senest 24 timer før skipet anløper hver enkelt havn*.

§ 4-24 femte ledd ny bokstav e) skal lyde:

a) *ferger*

Utlendingsforskriften vedlegg nr 8A, 9, 10 og 11 til utgår.

Med hilsen

Terje Sjøggestad (e.f.)
ekspedisjonssjef

Siw Skjold Lexau
fung.avdelingsdirektør

Vedlegg: 2

Primærliste

Alle departementene

Arbeids- og velferdsdirektoratet (NAV)
Barneombudet
Datatilsynet
Domstolsadministrasjonen
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi)
Likestillings- og diskrimineringsombudet
Nasjonalt identitets- og dokumentasjonssenter (NID)
Norad
Politidirektoratet (POD)
Politiets Sikkerhetstjeneste (PST)
Regjeringsadvokaten
Riksadvokaten
Språkrådet
Stortingets ombudsmann for forvaltningen
Utlendingsdirektoratet (UDI)
Utlendingsnemnda (UNE)

Fylkesmennene

Advokatforeningen
Akademikerne
Amnesty International Norge
Antirasistisk Senter
Arbeiderpartiet
Arbeidsgiverforeningen Spekter
Bispedømmene (11 stykker)
Demokratene
Den norske dommerforening
Den norske kirke – Kirkerådet
Det liberale folkepartiet
Fagforbundet
Faglig forum for kommunalt flyktningsarbeid
Flyktningshjelpen
Fremskrittspartiet
Helsingforskomiteen
Hovedorganisasjonen Virke
Human Rights Service (HRS)
Høyre
Innvandrenes Landsorganisasjon (INLO)
Islamsk Råd
Juridisk Rådgivning for Kvinner (JURK)
Juss-Buss
Jussformidlingen
Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene (KIM)
Kontoret for fri rettshjelp
Kristelig Folkeparti

Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA)
Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon (KS)
Kystpartiet
Landsorganisasjonen i Norge (LO)
Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU)
Miljøpartiet De grønne
MiRA Ressurssenter for innvandrere- og flyktningkvinner
Norges Juristforbund
Norges Kommunistiske Parti
Norges politilederlag
Norsk Folkehjelp
Norsk Innvandrersforum
Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS)
Norsk senter for menneskerettigheter (SMR)
Norsk Tjenestemannslag (NTL)
Næringslivets hovedorganisasjon (NHO)
Organisasjonen mot offentlig diskriminering (OMOD)
Pensjonistpartiet
Peoplepeace
Politiets Fellesforbund
Politijuristene
PRESS – Redd Barna Ungdom
Redd Barna
Rettspolitisk forening
Røde Kors
Rødt
Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn
Selvhjelp for innvandrere og flyktninger (SEIF)
Seniorsaken
Senterpartiet
SOS Rasisme
Sosialistisk Venstreparti
UNHCR Stockholm
Unio – Hovedorganisasjonen for universitets- og høyskoleutdannede
Venstre
Vergeforeningen
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS)